

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ЕКОНОМІЧНОГО КОНТРОЛЮ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Облік зовнішньоекономічної діяльності

Освітньо-професійна програма Облік і оподаткування
спеціальність 071 Облік і оподаткування
галузь знань 07 Управління та адміністрування
освітній ступінь Бакалавр

Розробник:

Тютюнник Світлана – к.е.н., доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю.

Гарант освітньої програми:

Канцедал Наталія – к.е.н., доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю.

Полтава
2021 р.

Назва навчальної дисципліни	Облік зовнішньоекономічної діяльності обов'язкова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра бухгалтерського обліку та економічного контролю
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	Викладач: Тютюнник Світлана , к.е.н., доцент Контакти: ауд. 461, навчальний корпус №4 e-mail: svitlana.tiutiunnyk@pdaa.edu.ua , сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/tyutyunnyk-svitlana-vasylivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	071 Облік і оподаткування
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Базові знання з обліку та оподаткування. За відповідним рівнем, дисципліни, що передують вивченню навчальної дисципліни Облік зовнішньоекономічної діяльності – Бухгалтерський облік, Фінансовий облік, Облік у бюджетних установах.

Опис дисципліни

Навчальна дисципліна Облік зовнішньоекономічної діяльності дозволяє оволодіти теоретичними та практичними навиками бухгалтерського обліку та оподаткування зовнішньоекономічних операцій, забезпечує вивчення основних методичних прийомів облікового відображення господарських процесів у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни формування у здобувачів вищої освіти системи знань та практичних навичок щодо специфіки відображення зовнішньоекономічних операцій у бухгалтерському обліку і фінансовій звітності.

Основні завдання навчальної дисципліни: вивчення методів і технології обліку найпоширеніших фінансових та господарських операцій, що застосовуються у зовнішньоекономічних відносинах суб'єктів господарювання України з іноземними контрагентами; набуття вмінь документального забезпечення та відображення зовнішньоекономічних операцій у системі рахунків бухгалтерського обліку.

Компетентності:		Програмні результати навчання:
загальні:	спеціальні (фахові):	
ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК13. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.	СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення. СК04. Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання.	ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. ПР03. Визначити сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності. ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.

Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Предмет, завдання і зміст дисципліни.

Тема 2. Зовнішньоекономічні контракти й особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку.

Тема 3. Облік валютно-фінансових операцій.

Тема 4. Облік операцій з експорту.

Тема 5. Облік операцій з імпорту.

Тема 6. Облік бартерних операцій та операцій з давальницькою сировиною.

Тема 7. Облік операцій, пов'язаних з діяльністю підприємств з іноземними інвестиціями.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин 120 год

Кількість кредитів 4,0

Форма семестрового контролю залік

Структура курсу

Години (лек/практ/сам)	Тема	Результати навчання	Вид завдань	Оцінювання
2/2/10	Предмет, завдання і зміст дисципліни.	Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.	<u>Практичне заняття:</u> виконання практичних завдань <u>Самостійна робота:</u> виконання завдань самостійної роботи	2 4
2/2/12	Зовнішньоекономічні контракти й особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку.	Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.	<u>Практичне заняття:</u> виконання практичних завдань <u>Самостійна робота:</u> виконання завдань самостійної роботи	2 4
2/6/12	Облік валютно-фінансових операцій.	Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.	<u>Практичне заняття:</u> виконання практичних завдань <u>Самостійна робота:</u> виконання завдань самостійної роботи	6 4
2/4/12	Облік операцій з експорту.	Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.	<u>Практичне заняття:</u> виконання практичних завдань <u>Самостійна робота:</u> виконання завдань самостійної роботи	4 4
2/4/12	Облік операцій з імпорту.	Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.	<u>Практичне заняття:</u> виконання практичних завдань <u>Самостійна робота:</u> виконання завдань самостійної роботи	4 4
2/4/12	Облік бартерних операцій та операцій з давальницькою сировиною.	Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.	<u>Практичне заняття:</u> виконання практичних завдань <u>Самостійна робота:</u> виконання завдань самостійної роботи	4 4
2/4/10	Облік операцій, пов'язаних з діяльністю підприємств з іноземними інвестиціями.	Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.	<u>Практичне заняття:</u> виконання практичних завдань <u>Самостійна робота:</u> виконання завдань самостійної роботи	4 4

1. Академічна доброчесність:

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

2. Дедлайни та перекладання:

Практичні завдання, завдання зі самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Перекладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу деканату.

3. Система оцінювання:

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Пороговий рівень оцінок, балів	
		максимальний	мінімальний
ПРН01	14	14	8
ПРН03	36	36	22
ПРН05	50	50	30
Разом	100	100	60

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно
1 – 34	F	

Література та джерела інформації

Основні

1. Белопольський М.Г., Рева К.Г., Балашова О.В. Облік та аналіз зовнішньоекономічної діяльності: навч. посібник. Маріуполь: ПДТУ, 2013. 269 с.
2. Бутинець Ф.Ф., Жиглей І.В. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності: навч. посібник. Житомир: ПП «Рута», 2006. 388 с.
3. Гордієнко Н.І., Карпушенко М.Ю. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навч. посібник. Харків: Страйд, 2006. 304 с.
4. Гордополов В.Ю. Методологічні положення бухгалтерського обліку експортно-імпорتنних операцій підприємств. *Агросвіт*. 2018. №13. С. 15-27. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/13_2018/4.pdf.
5. Гордополов В.Ю. Організаційно-методичні положення бухгалтерського обліку валютних операцій в системі управління зовнішньоекономічною діяльністю. *Економіка та держава*. 2018. №5. С. 71-77. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/5_2018/18.pdf.
6. Гордополов В.Ю. Оцінка стану організації та методики бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності підприємств. *Бізнесінформ*. 2018. №2. С. 215-223. URL: <http://oaji.net/articles/2017/727-1525756286.pdf>.
7. Гордополов В.Ю. Принципи бухгалтерського обліку в інформаційному просторі управління зовнішньоекономічною діяльністю. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2018. Вип. 1. С. 19-31.
8. Гуцаленко Л.В., Марчук У.О. Облік операцій ЗЕД – активізація управління стратегічним розвитком України. *Ефективна економіка*. 2018. № 6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6386>.
9. Дупай М.М., Денчук П.Н., Питель С.В., Хомин П.Я. Облік та аналіз діяльності підприємств у сфері зовнішньоекономічних відносин: навч. посібник. Тернопіль: Астон. 2003. 200 с.
10. Кадуріна Л.О. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності: навч. посібник. Київ: «Слово», 2003. 288 с.
11. Кадуріна Л.О. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності: практикум. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2003. 272 с.
12. Карпушенко М.Ю. Конспект лекцій з дисципліни «Облік зовнішньоекономічної діяльності». Х.: ХНУМГ, 2014. 80 с.
13. Кінзерська Н.В. Складові зовнішньоекономічної діяльності як об'єкти бухгалтерського обліку в умовах невизначеності зовнішнього середовища. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 15-16. С. 100-105. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/15-16_2020/18.pdf.
14. Ковальчук Т.Г. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності: навч. посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2018. 216 с. URL: <https://lira-k.com.ua/preview/12411.pdf>.
15. Колесніченко А.С. Організаційно-інституціональні аспекти обліку зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання. *Ефективна економіка*. 2020. №2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7657>.
16. Кузнецова С.О., Ганін В.І., Польова Т.В., Клімович І.М., Нагорна І.В., Порсюрора І.П. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навч. посібник. Харків: Видавництво Іванченко І.С., 2019. 221 с.
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку / Верховна рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>. (дата звернення:

20.08.2021 р.).

18. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 р. № 959/12 , зі змінами та доповненнями / Верховна рада України. URL: [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua). (дата звернення: 20.08.2021 р.).

19. Сук Л.К. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності: навч. посібник для дистанційного навчання. Київ: Університет «Україна», 2006. 273 с.

Допоміжні

1. Бойцова М. Зовнішньоекономічна діяльність: порядок здійснення та облік. Харків: Фактор, 2003. 44 с.

2. Гребельник О.П. Основи зовнішньоекономічної діяльності: підручник. 5-те вид., перероб. та допов.; Університет ДФС України. Ірпінь, 2019. 410 с.

3. Дунська А.Р., Жалдак Г.П. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: навч. посібник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 64 с.

4. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посібник / за заг. ред. д.е.н. Ю.Є. Петруні. Дніпропетровськ: Університет митної справи та фінансів, 2015. 331 с.

5. Хрупович С.Є. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посібник. Тернопіль, 2017. 137 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайти Міністерства фінансів України, Національного банку України.

2. Сайти періодичних видань: «Дебет-кредит», «Все про бухгалтерський облік», «Бухгалтер 911».